

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна Облік і оподаткування
спеціальність D1 Облік і оподаткування
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»
спеціальності D1 Облік і оподаткування
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова викладання державна

Розробники:

Яловега Людмила, доцент кафедри обліку та оподаткування, к. е. н.,
доцент, гарант освітньо-професійної програми Облік і оподаткування першого
(бакалаврського) рівня;

Канцедал Наталія, завідувач кафедри обліку і оподаткування, к.е.н.,
професор;

Лега Ольга, професор кафедри обліку і оподаткування, к. е. н., доцент;

Прийдак Тетяна, доцент кафедри обліку і оподаткування, голова Ради з
якості вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування» к.е.н., доцент;

Єрмоласва Марина, професор кафедри обліку і оподаткування, к. е. н.,
доцент;

Мокієнко Тетяна, доцент кафедри обліку і оподаткування к.е.н., доцент;

Сіренко Олена, завідувач аспірантури та докторантури, доцент кафедри
обліку і оподаткування, к.е.н., доцент;

Кравець Олег, головний бухгалтер ТОВ «Полтава-Сад» Полтавського
району Полтавської області;

Маслак Наталія, головний бухгалтер ТОВ «Оржицький молокозавод».

Гарант освітньої програми «Облік і оподаткування»

01 вересня 2025 року

(підпис)

Людмила ЯЛОВЕГА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Завідувач кафедри
Обліку і оподаткування

(підпис)

Наталія КАНЦЕДАЛ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування»
протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності Облік і оподаткування

(підпис)

Тетяна ПРИЙДАК

© ПДАУ, 2025

ВСТУП

Наскрізна програма практики розроблена згідно з освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування та навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю D1 Облік і оподаткування.

Практична підготовка студентів за ОПП Облік і оподаткування передбачає організацію та проведення таких видів практик: навчальної, виробничої.

Метою практики є:

- набуття студентами компетентностей на основі отриманих у Полтавському державному аграрному університеті (далі – Університет) теоретичних знань для прийняття самостійних рішень у виробничих умовах і досягнення програмних результатів навчання;
- оволодіння сучасними методами, навичками, вміннями та формами організації праці у сфері професійної діяльності студентами;
- виховання потреби систематично поповнювати свої знання та застосовувати їх у майбутній професійній діяльності.

Завдання практики:

- закріплення теоретичних знань і формування навичок прийняття самостійних рішень на певних ділянках роботи (чи з конкретних питань) у виробничих умовах;
- освоєння сучасних технологій і виробничих процесів і збір фактичного матеріалу для виконання індивідуальних завдань;
- формування вміння працювати з фактичним матеріалом, аналізувати, узагальнювати і використовувати його для написання кваліфікаційної роботи та набуття навичок роботи за фахом.

Проходження практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх

систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР10. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування спеціальності D1 Облік і оподаткування денної та заочної форми здобуття освіти 2025 року набору передбачені такі види практик (табл. 1):

Таблиця 1

Види, назви й обсяги практик здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування спеціальності D1 Облік і оподаткування

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальна практика				
1.	Навчальна практика «Бухгалтерський практикум»	2	3	90
2.	Навчальна практика «Первинний облік»	2	4,5	135
3.	Навчальна практика «Облік у галузях економіки»	4	4,5	135
4.	Навчальна практика «Фінансовий облік»	4	4,5	135
5.	Навчальна практика «Звітність підприємств»	6	3	90
Виробнича практика				
6.	Технологічна зі спеціальності	6	6	180
7.	Комплексна зі спеціальності	8	6	180

1.1. Навчальна практика «Бухгалтерський практикум»

Метою навчальної практики «Бухгалтерський практикум»: поглиблене вивчення практичної складової методів бухгалтерського обліку для подальшої їх реалізації в умовах діяльності господарюючих суб'єктів.

Завдання навчальної практики «Бухгалтерський практикум»:

- поглиблене вивчення предмета, об'єкта та методів бухгалтерського обліку;
- набуття навичок практичного застосування методів бухгалтерського обліку для ефективного використання облікової інформації в управлінні.

Проходження навчальної практики «Бухгалтерський практикум» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері

обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

програмних результатів:

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

1.2. Навчальна практика «Первинний облік»

Метою навчальної практики «Первинний облік» є: закріплення знань, набутих під час лекційних занять, і отримання практичних навичок, щодо первинних і зведених бухгалтерських документів.

Завдання навчальної практики «Первинний облік»:

- вивчення змісту законодавчих та нормативних документів, що регулюють ведення первинного обліку на підприємстві;
- аналіз первинних документів, якими оформляють господарські операції діяльності сільськогосподарського підприємства;
- вивчення вимог до первинних документів, порядку їх складання, перевірки, опрацювання і використання для запису в реєстри бухгалтерського обліку, методики складання фінансової звітності та передачі в архів;
- визначення ролі документального оформлення господарських операцій.

Проходження навчальної практики «Первинний облік» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових:

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної,

економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

1.3. Навчальна практика «Облік у галузях економіки»

Метою навчальної практики «Облік у галузях економіки» є: формування системи знань та практичних навиків застосування в майбутній практичній роботі сучасних методик ведення обліку та відображення господарських операцій на підприємствах з врахуванням особливостей окремих галузей відповідно до затверджених національних стандартів бухгалтерського обліку і міжнародних стандартів фінансової звітності.

Завдання навчальної практики «Облік у галузях економіки»:

- вивчення нормативно-правових основ регулювання організації та особливості ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності на підприємствах різних галузей економіки;

- вивчення схем формування документообігу і способів відображення інформації в первинних і зведених документах, регістрах синтетичного і аналітичного обліку, особливостей їх формування на підприємствах різних галузей економіки;

- розуміння методології ведення бухгалтерського обліку з урахуванням вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку на підприємствах різних галузей економіки;

- набуття навичок роботи з первинними документами, розподілу і списання торгових націнок (знижок), визначення і списання транспортно-заготівельних витрат, собівартості автомобільних перевезень та будівельних робіт, складання облікових регістрів та форм бухгалтерської звітності та ін.

Проходження навчальної практики «Облік у галузях економіки» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері

обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

1.4. Навчальна практика «Фінансовий облік»

Метою навчальної практики «Фінансовий облік» є застосування у фаховій діяльності отриманих теоретичних знань з обліку, вміння вести облік з використанням журнально-ордерної форми обліку та кваліфіковано використовувати на практиці сучасні методи та прийоми обліку активів і пасивів.

Завданнями навчальної практики є: вироблення комплексу умінь і навичок організації і ведення фінансового обліку активів, капіталу й зобов'язань; вивчення ресурсів (майна) суб'єктів господарювання та джерел утворення їх засобів, їх руху у процесі діяльності – виробництва, обміну, розподілу і споживання суспільного продукту та правових відносин (тобто зобов'язань), що виникають при цьому між суб'єктами господарювання стосовно до майна, капіталу, зобов'язань.

Проходження навчальної практики «Фінансовий облік» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахових:

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування..

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

1.5. Навчальна практика «Звітність підприємства»

Метою навчальної практики «Звітність підприємств» є: формування системи знань та практичних навичок обробки бухгалтерської інформації та узагальнення даних бухгалтерського обліку у фінансовій, спеціалізованій та статистичній звітності підприємства; виявлення взаємозв'язку між формами фінансової звітності; вміння отримувати необхідну інформацію з даних, відображених у бухгалтерській звітності, для прийняття управлінських рішень.

Завдання навчальної практики «Звітність підприємств»:

- вивчення нормативно-правової документації, що регламентує методику складання бухгалтерської звітності;
- закріплення набутих під час навчання прийомів і методів ведення бухгалтерського обліку господарської діяльності та підготовки облікової інформації для узагальнення у бухгалтерській звітності;
- розуміння методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- набуття навичок заповнення форм річного фінансового звіту підприємства, форм статистичної та об'єднаної звітності.

Проходження навчальної практики «Звітність підприємств» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахових:

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

1.6. Виробнича практика «Технологічна зі спеціальності»

Метою виробничої практики «Технологічна зі спеціальності» є закріплення набутих під час теоретичних навчань знань, формування вмінь приймати самостійні рішення в певних виробничих умовах; ознайомлення з особливостями професійної діяльності бухгалтерів, порядком роботи бухгалтерської служби; формування вмінь і навичок ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, в установах та організаціях у сучасних умовах господарювання (розширення знань з обліку активів і пасивів; оволодіння практичними навичками зі складання кореспонденції рахунків; відображення господарських операцій у регістрах бухгалтерського обліку та проведення бухгалтерських розрахунків).

Завдання виробничої практики «Технологічна зі спеціальності»:

– поглиблення навичок самостійної роботи зі спеціальною літературою, нормативними документами, фактичними статистичними, бухгалтерськими й

економічними даними;

- ознайомлення з діяльністю суб'єкта господарювання та його обліковою політикою;

- ознайомлення з веденням фінансового обліку на підприємстві, системою обробки інформації, яку надають виробничі підрозділи;

- набуття практичних навичок ведення бухгалтерського обліку і здійснення оподаткування завдяки безпосередній участі в обліку поточних господарських операцій суб'єкта господарювання;

- закріплення навичок розроблення обґрунтованих рекомендацій і пропозицій для досліджуваного суб'єкта господарювання;

- обробка та систематизація зібраних матеріалів.

Проходження виробничої практики «Технологічна зі спеціальності» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної

діяльності.

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР10. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності. ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

1.7.Виробнича практика «Комплексна зі спеціальності»

Метою виробничої практики «Комплексна зі спеціальності» є:

- здобуття умінь і практичних навичок виконання професійних обов'язків фахівця з обліку в умовах конкретного підприємства, установи, організації;

- закріплення теоретичних знань, отриманих під час вивчення дисциплін професійної підготовки.

Завдання виробничої практики «Комплексна зі спеціальності»:

- набуття практичних знань щодо функцій облікового персоналу того підрозділу, в якому практикант проходить виробничу практику;

- формування взаємозв'язку і взаємодії відділу з іншими службами і підрозділами підприємства (організації, установи);

- умінь аналізувати обліково-аналітичну та оперативну документацію, фінансову, податкову та статистичну звітність;

- умінь працювати в команді з персоналом підрозділу, проявляти комунікативні здібності, спроможність обґрунтовувати і брати на себе відповідальність за підготовку рішень у реальних економічних умовах;

- накопичення досвіду практичної виробничої діяльності за фахом, розвиток здібностей використання теоретичних знань в умовах практичної діяльності.

Проходження виробничої практики «Комплексна зі спеціальності» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати автономно.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

програмних результатів:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

1.1. Навчальна практика «Бухгалтерський практикум»

Тема 1. Організаційно-практична складова роботи з нормативними документами, що регулюють питання господарського обліку.

Передумови ефективного моніторингу актуальної нормативної бази з питань бухгалтерського обліку. Практичні засади пошуку конкретної інформації для вирішення облікових задач. Практичне використання нормативних документів для обґрунтування достовірності даних обліку.

Тема 2. Організаційно-практична складова роботи зі складання вступного балансу підприємства, технології відкриття бухгалтерських рахунків та роботи з документами.

Ідентифікація й обґрунтування належності об'єктів обліку до відповідних статей бухгалтерського балансу. Обґрунтування взаємозв'язку вступного балансу з рахунками бухгалтерського обліку. Практична реалізація процедури відкриття бухгалтерських рахунків. Ідентифікація бухгалтерських помилок. Практична реалізація способів виправлення помилок у бухгалтерських документах.

Тема 3. Поглиблене вивчення технології обліку господарських процесів і фінансових результатів.

Поглиблене вивчення операцій з обліку процесу постачання. Поглиблене вивчення операцій з обліку процесу виробництва. Поглиблене вивчення операцій з обліку реалізації. Поглиблене вивчення операцій з обліку фінансових результатів.

Тема 4. Поглиблене вивчення інвентаризаційних процедур та їх впливу на достовірність облікової інформації.

Практичні підходи до ідентифікації інвентаризаційних об'єктів. Моделювання ситуацій, що містять порушення та можуть бути виявлені інвентаризаційним методом. Практичні підходи документального оформлення та відображення результатів інвентаризації в системі обліку. Обґрунтування впливу імовірних порушень на показники бухгалтерської звітності.

1.2. Навчальна практика «Первинний облік»

Тема 1. Первинні документи у системі бухгалтерського обліку. Документування та первинний документ. Обов'язкові реквізити первинних документів. Призначення первинних документів.

Тема 2. Первинний облік грошових коштів. Економічний зміст і завдання обліку грошових коштів. Нормативно-правове забезпечення порядку ведення касових операцій. Первинний облік операцій з готівкою. Первинний документ з обліку готівкових і безготівкових грошових коштів. Методика заповнення прибуткового касового ордера, видаткового касового ордера, касової книги. Первинний облік операцій із коштами на рахунках у банку. Методика заповнення первинних документів з безготівкового обліку грошових коштів (платіжне доручення, платіжна вимога-доручення).

Тема 3. Первинний облік розрахункових операцій. Економічний зміст розрахункових операцій. Заборгованість і її види. Первинний облік розрахунків із підзвітними особами. Первинний облік розрахунків із постачальниками та підрядниками.

Тема 4. Первинний облік необоротних активів. Економічний зміст необоротних активів. Первинний облік руху (надходження та вибуття) основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Первинний облік нематеріальних активів.

Тема 5. Первинний облік біологічних активів. Економічний зміст довгострокових біологічних активів і їх нормативно-економічне забезпечення. Первинний облік руху (надходження та вибуття) довгострокових біологічних активів. Економічний зміст обліку поточних біологічних активів та їх нормативно-економічне забезпечення. Первинний облік руху (надходження та вибуття) поточних біологічних активів.

Тема 6. Первинний облік виробничих запасів і малоцінних та швидкозношуваних предметів. Економічний зміст оборотних активів та їх нормативно-економічне забезпечення. Первинний облік руху (надходження та вибуття) виробничих запасів і малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Тема 7. Первинний облік розрахунків з оплати праці. Економічний зміст і нормативно-економічне забезпечення розрахунків з оплати праці. Первинний облік розрахунків з оплати праці.

Тема 8. Первинний облік продукції рослинництва. Економічний зміст та нормативно-економічне забезпечення обліку готової продукції. Первинний облік готової продукції рослинництва.

Тема 9. Первинний облік продукції тваринництва. Економічний зміст та нормативно-економічне забезпечення обліку готової продукції. Первинний облік готової продукції тваринництва.

Тема 10. Первинний облік продукції промислових виробництв. Економічний зміст і нормативно-економічне забезпечення обліку витрат виробництва. Первинний облік надходження продукції промислових виробництв.

Тема 11. Первинний облік у допоміжних та обслуговуючих підприємствах. Економічний зміст і нормативно-економічне забезпечення обліку витрат виробництва. Первинний облік надходження продукції промислових виробництв.

1.3. Навчальна практика «Облік у галузях економіки»

Тема 1. Облік у торгівлі. Характеристика торгівлі як галузі економіки. Документальне оформлення та облік надходження, реалізації та іншого вибуття товарів в оптовій торгівлі. Аналітичний облік товарів в оптовій торгівлі. Облік транзитного товарообороту. Облік бартерних (товарообмінних) операцій. Документальне оформлення та облік надходження, реалізації та іншого вибуття товарів у роздрібній торгівлі. Облік транспортно-заготівельних витрат і торговельних націнок. Документальне оформлення та облік операцій з повернення і переоцінки товарів. Облік тари. Облік операцій комісійної

торгівлі. Особливості обліку виїзної торгівлі. Інвентаризація товарів і тари в торгівлі та відображення її результатів в обліку. Облік витрат торговельного підприємства. Формування та облік фінансових результатів у торгівлі.

Тема 2. Облік в автотранспортних підприємствах. Організаційно-технологічні особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на побудову обліку. Останні досягнення науки в обліку на автотранспортних підприємствах. Основні показники роботи автотранспорту. Особливості обліку автотранспортних засобів. Документальне оформлення та облік роботи автотранспорту. Облік паливно-мастильних матеріалів. Облік запасних частин, агрегатів та автомобільних шин. Особливості обліку праці та її оплати в автогосподарствах. Облік витрат і калькулювання собівартості автотранспортних робіт та послуг. Облік витрат на технічне обслуговування і ремонт автомобілів. Формування та облік фінансових результатів автотранспортних підприємств.

Тема 3. Облік будівельного виробництва. Організаційно-технологічні особливості будівництва та способи виконання будівельно-монтажних робіт. Нормативно-методичне забезпечення обліку у будівництві. Класифікація запасів у будівництві та їх оцінка. Останні досягнення науки з обліку в будівництві. Документування та облік будівельних матеріалів, конструкцій і деталей. Облік інших необоротних матеріальних активів і малоцінних та швидкозношуваних предметів у будівництві. Облік некапітальних робіт та тимчасових споруд. Визнання витрат і доходів за будівельним контрактом. Класифікація витрат у будівництві. Особливості обліку витрат на оплату праці у будівництві. Облік витрат з експлуатації будівельних машин і механізмів. Особливості обліку загальновиробничих витрат у будівництві. Зведений облік витрат підрядних будівельних організацій. Визначення та облік незавершеного будівництва. Облік розрахунків із замовником (забудовником) та субпідрядниками. Облік доходів та фінансових результатів підрядних будівельних організацій. Особливості обліку будівельних робіт у забудовника, виконаних господарським способом.

Тема 4. Облік туристичної діяльності. Характеристика туристичної діяльності. Вимоги до суб'єктів туристичної діяльності. Документальне оформлення туристичних послуг. Особливості оподаткування та обліку туристичної діяльності. Податок на прибуток, податок на додану вартість та єдиний податок у туристичної діяльності. Облік туристичної діяльності: облік діяльності тур оператора, облік діяльності турагента, облік придбання путівок. Останні досягнення науки з обліку туристичної діяльності.

Тема 5. Облік у ресторанному господарстві. Галузеві особливості, що впливають на побудову та організацію обліку ресторанного господарства. Особливості ціноутворення та калькулювання продажних цін. Документальне оформлення та облік операцій у підрозділах (комара, кухня, буфет) ресторанного господарствах. Облік транспортно-заготівельних витрат і торговельних націнок. Облік витрат ресторанного господарстві. Формування та облік доходів і фінансових результатів.

Тема 6. Облік в об'єднаннях співвласників багатоквартирних

будинків. Організаційні та правові питання створення і функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. Доходів та витрати ОСББ і порядок відображення їх в обліку.

Тема 7. Облік готельного бізнесу. Готельні послуги, їх ліцензування та сертифікація. Документування готельних послуг. Особливості бухгалтерського обліку готельних послуг.

1.4. Навчальна практика «Фінансовий облік»

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку. Облік: сутність, призначення, види та принципи. Правове регулювання обліку в Україні. Загальні засади відображення господарських операцій у фінансовому обліку. Організація обліку на підприємстві.

Тема 2. Облік грошових коштів. Економічна сутність грошового обігу та розрахунків. Касові операції: загальний порядок ведення, документування, відображення на рахунках обліку. Засоби обмеження готівкового обігу в Україні. Грошові кошти на рахунках підприємства у банках: загальні засади організації безготівкового обігу, документування, відображення на рахунках обліку. Характеристика рахунків з обліку інших грошових коштів. Розкриття інформації про готівкові грошові кошти у фінансовій звітності.

Тема 3. Облік поточних і довгострокових фінансових інвестицій. Визнання, класифікація та оцінка поточних фінансових інвестицій. Відображення господарських операцій з поточними фінансовими інвестиціями на рахунках бухгалтерського обліку. Розкриття інформації про поточні фінансові інвестиції у фінансовій звітності. Автоматизація обліку поточних фінансових інвестицій. Визнання, класифікація та оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Відображення господарських операцій із довгостроковими фінансовими інвестиціями на рахунках бухгалтерського обліку. Розкриття інформації про довгострокові інвестиції у фінансовій звітності.

Тема 4. Облік дебіторської заборгованості. Визнання, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості. Облік поточної дебіторської заборгованості за товарними операціями. Облік поточної дебіторської заборгованості за нетоварними операціями. Облік резерву сумнівних боргів. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Розкриття інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Тема 5. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів. Визнання і оцінка необоротних матеріальних активів. Документування господарських операцій з обліку основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Облікове відображення операцій з руху основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Облік зносу, амортизації основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Розкриття інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи у фінансовій звітності.

Визнання, класифікація і оцінка нематеріальних активів. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів. Характеристика

рахунків обліку нематеріальних активів. Облік капітальних інвестицій у придбання (створення) нематеріальних активів. Облік операцій з руху нематеріальних активів. Розкриття інформації про нематеріальні активи у фінансовій звітності.

Тема 6. Облік виробничих запасів. Класифікаційні групи, визнання та оцінка виробничих запасів. Організація аналітичного (складського) обліку виробничих запасів. Документування операцій з руху виробничих запасів. Синтетичний облік виробничих запасів. Облік малоцінних і швидкозношуваних предметів. Розкриття інформації про виробничі запаси у фінансовій звітності.

Визнання, оцінка, класифікаційні групи сировини й матеріалів. Документування операцій з руху сировини й матеріалів. Синтетичний облік сировини й матеріалів. Облік будівельних матеріалів, матеріалів переданих на переробку, матеріалів сільськогосподарського призначення. Розкриття інформації про сировину і матеріали у фінансовій звітності.

Поняття, оцінка та класифікаційні групи палива та готової продукції. Документування операцій з обліку палива і готової продукції. Порядок формування первісної вартості та облік операцій з надходження і руху готової продукції. Облік браку на виробництві. Облік напівфабрикатів. Облік товарів і тари. Розкриття інформації про паливо, готову продукцію, товари у фінансовій звітності.

Класифікація товарів і визнання їх об'єктами обліку. Облік товарів на складі (у оптовій торгівлі). Облік товарів в торгівлі (у роздрібній торгівлі). Особливості обліку тари.

Тема 7. Облік біологічних активів. Визнання та класифікація й оцінка біологічних активів. Методичні засади визначення справедливої вартості біологічних активів. Облік ходу та результатів біологічних перетворень у рослинництві і тваринництві. Облік поточних біологічних активів за галузями сільськогосподарської діяльності. Облік довгострокових біологічних активів за галузями сільськогосподарської діяльності. Облік результатів сільськогосподарської діяльності.

Тема 8. Облік короткострокових зобов'язань. Визнання, класифікація та оцінка короткострокових зобов'язань. Документування короткострокових зобов'язань. Облік короткострокових кредитів і поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік відсотків за кредитами банку. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік короткострокових векселів. Документування фактів виникнення й погашення короткострокових зобов'язань. Облік розрахунків із постачальниками та підрядниками. Облік розрахунків за іншими операціями. Облік розрахунків з іншими кредиторами. Розкриття інформації про короткострокові зобов'язання у фінансовій звітності підприємства.

Тема 9. Облік довгострокових зобов'язань. Визнання, класифікація та оцінка довгострокових зобов'язань. Документування довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових кредитів. Облік заборгованості за облігаціями, фінансовою орендою. Облік відстрочених податкових зобов'язань. Облік інших довгострокових зобов'язань. Облік фінансової допомоги на

поворотній і безповоротній основі. Розкриття інформації про довгострокові зобов'язання у фінансовій звітності підприємства

Тема 10. Облік праці та її оплати. Економічний зміст оплати праці, її форми та системи. Облік особового складу працівників і робочого часу. Складові фонду оплати праці. Документування праці та розрахунку її оплати. Облік нарахування оплати праці. Облік утримань з оплати праці та депонентів. Розкриття інформації про заборгованість з оплати праці у фінансовій звітності підприємства.

Тема 11. Облік розрахунків з бюджетом із податків та обов'язкових платежів. Економічний зміст податків та обов'язкових платежів до фондів. Документування розрахунків за податками та платежами до фондів соціального страхування та забезпечення. Облік розрахунків за прямими податками. Облік розрахунків за непрямими податками. Облік розрахунків за іншими податками, зборами та платежами. Облік розрахунків із Пенсійним фондом. Облік розрахунків із фондами соціального страхування. Розкриття інформації про розрахунки з бюджетом за податками та внесками до фондів у фінансовій звітності.

Тема 12. Облік власного капіталу. Класифікація власного капіталу підприємств. Процедура формування статутного та пайового капіталу підприємств. Документування операцій із власним капіталом. Облік статутного та пайового капіталу та розрахунків з учасниками. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік забезпечень зобов'язань. Облік цільового фінансування. Облік страхових резервів. Розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності.

Документування операцій з неоплаченим капіталом. Синтетичний облік неоплаченого капіталу. Розкриття інформації про неоплачений капітал у фінансовій звітності підприємства.

Тема 13. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності. Визнання, класифікація та оцінка витрат за видами. Визнання, класифікація та оцінка доходів за видами. Документування фактів здійснення витрат та отримання доходів. Облік витрат виробництва, методи калькулювання собівартості продукції. Облік загальновиробничих витрат. Облік витрат періоду та витрат за видами діяльності. Облік доходів за видами діяльності. Розкриття інформації про доходи і витрати у фінансовій звітності підприємства.

1.5. Навчальна практика «Звітність підприємств»

Тема 1. Загальні вимоги до звітності підприємств. Поняття бухгалтерської звітності, її види. Користувачі звітності. Мета бухгалтерської звітності. склад річної фінансової звітності. Принципи фінансової звітності. Порядок подання та оприлюднення фінансової звітності.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан). Поняття балансу. Види балансів. Мета складання балансу. Зміст статей і методика заповнення балансу.

Тема 3. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Мета складання звіту. Види діяльності підприємства та їх характеристика. Поняття сукупного доходу. Методика обліку доходів і витрат та порядок формування

фінансових результатів діяльності підприємства. Зміст статей звіту та методика його заповнення.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів. Мета складання звіту. Прямий та непрямий формат Звіту. Зміст статей Звіту та методика його складання.

Тема 5. Звіт про власний капітал. Поняття власного капіталу та його функції. Види власного капіталу. Зміст статей Звіту та методика його складання.

Тема 6. Примітки до річної фінансової звітності. Мета складання Приміток. Типи інформації, що наводиться в Примітках. Зміст статей та методика заповнення Приміток.

Тема 7. Зведена і консолідована звітність. Поняття зведеної та консолідованої звітності. Особливості складання зведеної та консолідованої звітності.

Тема 8. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва. Річна фінансова звітність малого підприємства. Річна фінансова звітність мікропідприємства.

Тема 9. Спеціалізована звітність підприємств. Поняття спеціалізованої звітності. Об'єднана звітність.

Тема 10. Статистична звітність. Мета статистичної звітності. Статистична звітність з праці. Статистична звітність аграрних підприємств. Інші види статистичної звітності.

1.6. Виробнича практика «Технологічна зі спеціальності»

Зміст практики на базі підприємств приватного сектору (різних галузей національної економіки, в т.ч. агробізнесу)

Тема 1. Організаційно-правові засади й фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства та його облікова політика. Аналіз динаміки і структури майна, динаміки та структури джерел формування капіталу, динаміки й структури дебіторської і кредиторської заборгованості, ліквідності, фінансових результатів тощо. Структура Наказу про облікову політику, форма бухгалтерського обліку підприємства. Графік документообігу.

Тема 2. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості. Готівкові та безготівкові розрахунки. Порядок проведення інвентаризації каси. Ведення синтетичного та аналітичного обліку грошових коштів у регістрах бухгалтерського обліку. Облікове відображення дебіторської заборгованості на підприємстві. Порядок створення та облікове відображення резерву сумнівних боргів.

Тема 3. Облік необоротних та оборотних активів. Синтетичний та аналітичний облік необоротних активів і відображення господарських операцій у регістрах бухгалтерського обліку. Методи нарахування амортизації на підприємстві. Облікове відображення зносу (амортизації) необоротних активів. Облік ремонтів та модернізації основних необоротних активів. Склад і структура запасів підприємства. Методи оцінки запасів при надходженні та вибутті. Синтетичний і аналітичний облік виробничих запасів і

відображення господарських операцій у регістрах бухгалтерського обліку.

Тема 4. Облік процесу виробництва продукції (товарів, робіт, послуг). Витрати на виробництво та їх склад на підприємстві. Порядок оприбуткування продукції (товарів, робіт, послуг). Калькуляція фактичної собівартості готової продукції. Канали реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Порядок відображення в обліку процесу реалізації та формування доходів від реалізації. Оподаткування доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Тема 5. Облік капіталу та зобов'язань. Порядок реєстрації та формування власного капіталу. Облікове відображення операцій з власним капіталом. Сутність і склад довгострокових та поточних зобов'язань підприємства. Облік довгострокових зобов'язань підприємства. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік іншої кредиторської заборгованості. Облік розрахунків з бюджетом за податками та платежами.

Тема 6. Облік праці і заробітної плати. Форми оплати праці на підприємстві. Документальне оформлення нарахування і виплати заробітної плати. Утримання із заробітної плати. Облік розрахунків з бюджетом за ПДФО, Військовим збором, ЄСВ. Нарахування допомоги з тимчасової втрати працездатності. Нарахування відпускних.

Тема 7. Облік доходів, витрат та результатів діяльності. Облікове відображення витрат діяльності та витрат періоду. Характеристика одержаних доходів за звітний період. Синтетичний та аналітичний облік доходів. Порядок формування фінансових результатів діяльності досліджуваного підприємства та їх облік.

Зміст практики на базі банківських установ

Тема 1. Аналіз фінансового стану банку. Організаційно-правові засади діяльності. Аналіз динаміки та структури активів і пасивів банку. Аналіз динаміки та структури власного капіталу банку. Аналіз фінансової стійкості банку. Аналіз ліквідності банку. Аналіз ділової активності банку. Зміст Положення про облікову політику банку. Організація документообороту банку.

Тема 2. Облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами. Критерії визнання та правила обліку необоротних активів банку. Бухгалтерський облік придбання основних засобів та нематеріальних активів. Порядок та облік переоцінки основних засобів та нематеріальних активів. Порядок та облік амортизації основних засобів та нематеріальних активів. Бухгалтерський облік вибуття основних засобів та нематеріальних активів.

Тема 3. Облік касових та розрахункових операцій й операцій з валютою. Організація ведення касових операцій. Порядок забезпечення та облік операцій з підкріплення банків готівкою. Забезпечення схоронності грошей і цінностей та ревізія цінностей. Облік коштів на поточних рахунках суб'єктів господарювання та фізичних осіб. Бухгалтерський облік безготівкових розрахунків. Облік розрахунків з використанням платіжних карток. Бухгалтерський облік з використанням платіжних інструкцій. Відображення статей в іноземній валюті у фінансовій звітності. Оцінки валютних статей балансу. Відображення в обліку операцій в іноземній валюті

та банківських металах. Бухгалтерський облік валютнообмінних операцій.

Тема 4. Облік капіталу. Структура капіталу банку і вимоги до його відображення у фінансовій звітності. Характеристика рахунків, призначених для обліку капіталу. Облік операцій з формування капіталу банку. Облік результатів поточного року та розподілу прибутку. Облік нарахування і виплати дивідендів.

Тема 5. Облік операцій з кредитування та депозитних операцій. Організація обліку кредитних операцій. Бухгалтерський облік кредитів, наданих клієнтам банку. Відображення в бухгалтерському обліку кредитних операцій у міжбанківській сфері. Організація обліку депозитних операцій банку. Бухгалтерський облік вкладів суб'єктів господарювання та фізичних осіб. Відображення в бухгалтерському обліку вкладних операцій на міжбанківському ринку.

Тема 6. Облік результатів діяльності. Доходи і витрати банку та відображення їх у фінансовій звітності. Характеристика рахунків, призначених для обліку доходів і витрат. Відображення в бухгалтерському обліку доходів і витрат.

Зміст практики на базі установ державного сектору

Тема 1. Основи побудови бухгалтерського обліку. Загальна характеристика діяльності суб'єкта державного сектору. Організація роботи облікового підрозділу, облікова політика. Аналіз доходів і видатків суб'єктів державного сектору. Аналіз динаміки і структури майна, дебіторської і кредиторської заборгованості, фінансових результатів тощо.

Тема 2. Облік доходів та видатків бюджетних установ. Кошторис доходів і видатків: порядок складання, розгляду та виконання. Облік доходів загального фонду. Облік доходів спеціального фонду. Сутність касових видатків, їх документування та облікове відображення. Сутність фактичних видатків, їх документування та облікове відображення.

Тема 3. Облік необоротних активів. Порядок формування первісної вартості необоротних активів. Відображення операцій з необоротними активами на рахунках бухгалтерського обліку. Облік зносу. Облік ремонтів та поліпшення необоротних активів. Облік переоцінки.

Тема 4. Облік запасів. Поняття, склад та оцінка запасів. Документальне оформлення наявності та руху запасів. Відображення наявності та руху запасів бюджетних установ на рахунках бухгалтерського обліку. Облік МШП.

Тема 5. Облік розрахунків та зобов'язань. Облік операцій на поточних (бюджетних) рахунках в банках та реєстраційних рахунках в органах ДКСУ. Облік касових операцій. Облік інших коштів. Облік розрахунків із підзвітними особами. Облік розрахунків з іншими дебіторами та кредиторами.

Тема 6. Облік розрахунків з оплати праці. Форми оплати праці. Документальне оформлення і порядок нарахування зарплати, різних доплат і надбавок та виплат з розрахунку середньої зарплати. Нарахування заробітної

плати та утримань із нарахованих сум. Облік заробітної плати і пов'язаних з нею розрахунків.

1.7. Виробнича практика «Комплексна зі спеціальності»

Зміст практики на базі підприємств приватного сектору (різних галузей національної економіки, в т.ч. агробізнесу)

Тема 1. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів. Організаційно-правові засади діяльності підприємства. Аналіз майнового стану. Аналіз показників ліквідності та фінансової стійкості. Аналіз ділової активності. Оцінка рівня рентабельності та напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів.

Тема 2. Облік податкових розрахунків. Характеристика системи оподаткування, досліджуваного суб'єкта господарювання. Порядок ведення обліку з метою визначення сум до сплати податку на прибуток (для підприємств на загальній системі оподаткування), податку на додану вартість, податку на доходи фізичних осіб, екологічного податку, єдиного податку (для сільськогосподарських підприємств) та інших податків. Склад податкової звітності підприємства, порядок заповнення і подання податкових декларацій і розрахунків. Контроль за сплатою податків з боку підприємства і податкових органів.

Тема 3. Управлінський облік і внутрішньогосподарська звітність. Мета, зміст та організація внутрішньогосподарського (управлінського) обліку на підприємстві. Функціональні обов'язки працівників бухгалтерської служби підприємства щодо ведення управлінського обліку. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. Облік за центрами відповідальності. Бюджетування і контроль. Поняття, сутність та види управлінської звітності. Ідентифікація ризиків та їх оцінка.

Тема 4. Організація внутрішньогосподарського контролю*. Сутність, завдання та види внутрішньогосподарського контролю. Організація внутрішнього контролю на підприємстві. Порядок узагальнення результатів внутрішньогосподарського контролю та профілактика порушень.

або

Тема 4. Аудит стану бухгалтерського обліку та звітності*. Сутність, завдання та види аудиторських перевірок. Основні етапи аудиту стану бухгалтерського обліку та звітності. Аудиторський звіт (висновок), його зміст і порядок складання.

Зміст практики на базі банківських установ

Тема 1. Аналіз результатів діяльності банку. Організаційно-правові засади діяльності установи. Аналіз руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності банку. Аналіз доходів та витрат банку. Аналіз фінансових результатів та рентабельності банку.

Тема 2. Управлінський облік і внутрішньогосподарська звітність.

Організація управлінського обліку за об'єктами. Професійні повноваження співробітників служби управлінського обліку. Планування, бюджетування, аналіз результатів і прогнозування діяльності. Контроль і складання відповідних форм управлінської звітності. Підготовка додаткової інформації для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Тема 3. Фінансова звітність. Склад фінансової звітності банку. Порядок складання фінансової звітності банку. Порядок подання банками фінансової звітності до Національного банку України та її оприлюднення.

Тема 4. Облік податкових розрахунків. Загальна характеристика системи оподаткування банківської установи. Види податків, що сплачує установа. Особливості бухгалтерського обліку банків для податкових цілей. Міжнародні аспекти оподаткування банків.

Тема 5. Організація внутрішнього контролю*. Сутність, завдання та види внутрішньогосподарського контролю. Організація внутрішнього контролю в установі. Порядок узагальнення результатів внутрішньогосподарського контролю та профілактика порушень.

або

Тема 5. Аудит стану бухгалтерського обліку та звітності*. Сутність, завдання та види аудиторських перевірок. Основні етапи аудиту стану бухгалтерського обліку та звітності. Аудиторський висновок, його зміст і порядок складання.

Зміст практики на базі установ державного сектору

Тема 1. Аналіз фінансового стану. Організаційно-правові засади діяльності установи. Аналіз динаміки матеріально-технічної бази. Аналіз запасів. Аналіз грошових коштів. Аналіз капіталу. Аналіз виконання кошторису. Аналіз формування власних надходжень спеціального фонду.

Тема 2. Облік податкових розрахунків. Види податків, зборів та платежів, що сплачує досліджувана установа та їх облікове відображення. Склад податкової звітності, порядок заповнення і подання податкових декларацій і розрахунків.

Тема 3. Управлінський облік. Функції управлінського обліку. Стратегічне планування. Планування бюджетних витрат. Бюджетування. Стратегічний аналіз ризиків. Формування внутрішньої звітності.

Тема 4. Внутрішньогосподарський контроль*. Організація внутрішнього контролю. Внутрішній контроль стану бухгалтерського обліку та фінансової звітності; внутрішній контроль стану податкової та статистичної звітності; внутрішній контроль виконання кошторису. Оформлення й розгляд матеріалів внутрішньогосподарського контролю та контроль за їх виконанням.

або

Тема 4. Державний аудит стану обліку і звітності*. Сутність, завдання та види аудиторських перевірок. Процес проведення аудиту на державних підприємствах. Аудиторський звіт (висновок), його зміст і порядок складання.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Університету проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування спеціальності D1 Облік і оподаткування.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади та місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики. Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях і на інших об'єктах структурних підрозділів Університету. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися на підприємствах (в організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Її проводять науково-педагогічні працівники Університету для групи студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича практики проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), які залучаються для проведення виробничої практики студентів, мають відповідати таким вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка студентів в Університеті;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики змоги працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість подальшого працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки студентів за освітньо-професійною програмою кафедра може встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування спеціальності D1 Облік і оподаткування, є:

- розроблення наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом і підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики відділу практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, на факультеті – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр. Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів. Навчальна практика проводиться для академічної групи протягом тривалого окремого періоду в межах навчального року.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж із безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики відділу практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством і внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитись із програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж із безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Виробнича практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно з програмою практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів із охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів.

Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не повинна перевищувати десяти осіб. На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (в установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць і за відповідності змісту роботи програмі практики студенти можуть бути зараховані на штатну посаду. Організація проведення професійної практики студентів заочної форми здобуття освіти здійснюється з урахуванням наявності в них професійного досвіду.

Студенти заочної форми здобуття освіти, які мають досвід роботи, стажувалися (не менше одного місяця) або працюють за обраним фахом, допускаються розпорядженням декана факультету до складання семестрового контролю з виробничої практики без її проходження на підставі поданих підтверджуючих документів. Документами, які підтверджують відповідність обійманої посади обраному фаху і наявність у студента відповідного практичного досвіду, є довідка з місця роботи чи стажування, засвідчена керівником підприємства (установи, організації тощо), або копія трудової книжки.

Студенти заочної форми здобуття освіти, які не працюють за фахом і не мають досвіду роботи за ним, проходять виробничу практику згідно з наказом ректора Університету. Проходження студентом виробничої практики може здійснюватися за місцем роботи (без відриву від виробництва) за умови його відповідності вимогам програми практики та укладення договору про проведення практики студентів.

Керівник виробничої практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентами згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;

- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;

- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;

- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;

- подає на кафедру звіт керівника виробничої практики;

- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством і внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;

- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;

- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;

- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;

- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;

- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;

- отримати документи для проходження практики;

- ознайомитись із програмою практики;

- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;

- своєчасно прибути на базу практики;

- дотримуватися на підприємстві (в установі, організації тощо) трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку, правил і норм охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій в надзвичайних ситуаціях; виконувати завдання, передбачені програмою практики;

- підготувати звітну документацію з практики;

- своєчасно подати звіт з практики та захистити його перед комісією.

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики.

До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші. За результатами проходження навчальної практики студент подає керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник навчальної практики.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним під час практики роботи з коротким її аналізом.

Щоденник практики обов'язково підписують керівники практики. Критерії оцінювання та схема нарахування балів із навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться в робочій програмі практики. Підготовка звіту здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності. Тест звіту з практики перевіряється на наявність текстових запозичень згідно Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики. Оцінювання її результатів здійснює керівник практики від кафедри на підставі:

- повноти та якості виконання студентом програми практики й індивідуального завдання (за наявності);
- оформлення та змістовності наповнення щоденника практики й інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

За результатами проходження виробничої практики студент подає звіт із практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом.

Щоденник практики обов'язково підписують керівники практики. Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики. Звіт з виробничої практики студент має захистити перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання видів робіт під час практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики, розділ «Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів».

З навчальної практики диференційований залік студентам денної форми

здобуття освіти виставляється в останній день практики, студентам заочної форми здобуття освіти – під час навчально-екзаменаційної сесії.

Оцінювання результатів навчальної практики здійснюється керівником практики від кафедри на підставі повноти та якості виконання студентом програми практики та індивідуального завдання (за наявності), оформлення і змістовності наповнення щоденника практики та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Диференційований залік з виробничої практики студентів денної форми здобуття освіти виставляється після її закінчення протягом двох тижнів теоретичного навчання чи екзаменаційної сесії головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів із практики.

Керівник практики від кафедри здійснює нарахування балів на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку- характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Семестровий контроль із професійної практики студентів заочної форми здобуття освіти проводиться під час навчально-екзаменаційної сесії. Диференційований залік із виробничої практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики. Диференційований залік з виробничої практики виставляє голова комісії із захисту звітів з практики.

Нарахування балів із виробничої практики здійснюють:

- комісія за результатами співбесіди зі студентом, який має досвід роботи, стажувався або працює за фахом;
- керівник практики від кафедри та комісія із захисту звітів з практики студента, який не працює за фахом і не має досвіду роботи за фахом, на підставі оцінки результатів проходження практики, якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики, презентації результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Студент має право оскаржити результати контрольних заходів за підсумками виконання програми практики. Порядок оскарження результатів оцінювання студентів здійснюється відповідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, круглих столів, конференціях, та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах факультету та Університету.

